

Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen koulutusjärjestelmässä

- Kommenttipuheenvuoro: Koulutuksella merkittävä vaikutus talouskasvuun - nyt on tärkeää panostaa jatkuvaan (ja kaikkeen) oppimiseen

OKM / Verkkotilaisuus

12.10.2021

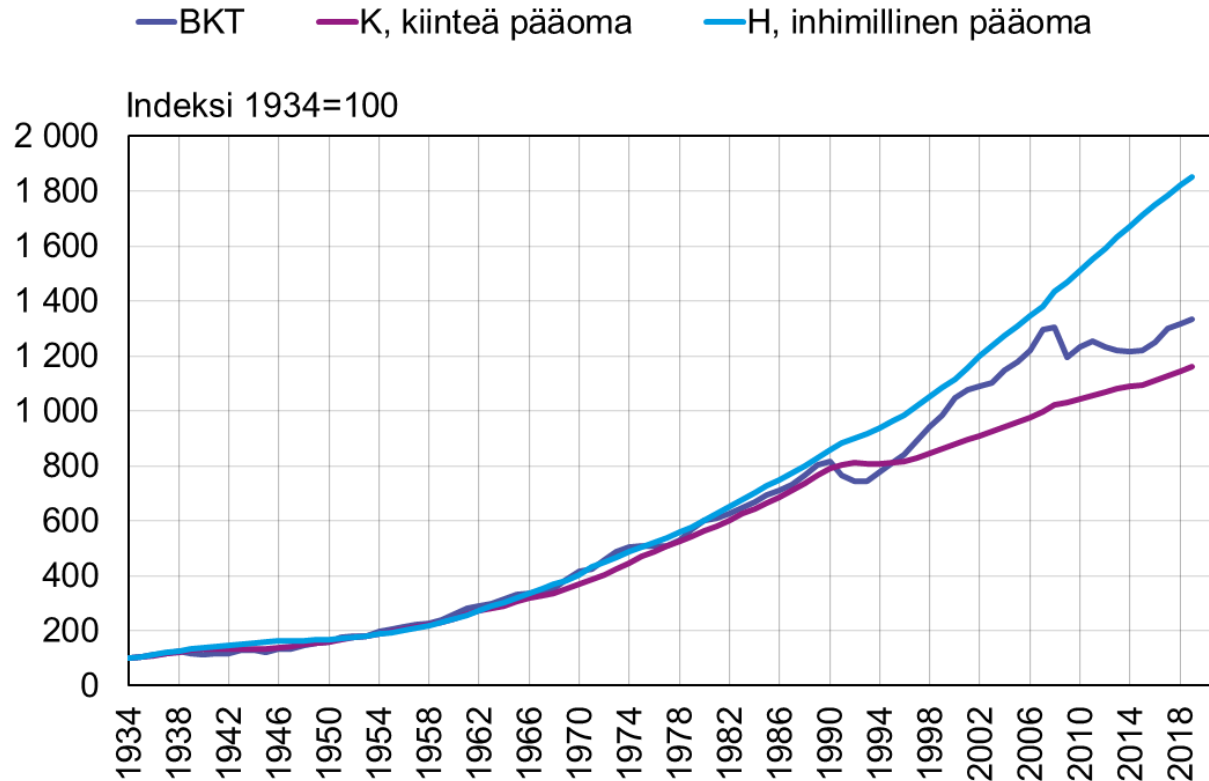
Arto Kokkinen*, Ph.D (EUI), vanhempi ekonomisti

VTV, finanssipolitiikan valvonta

**näkemykset omia, ei VTV:n*

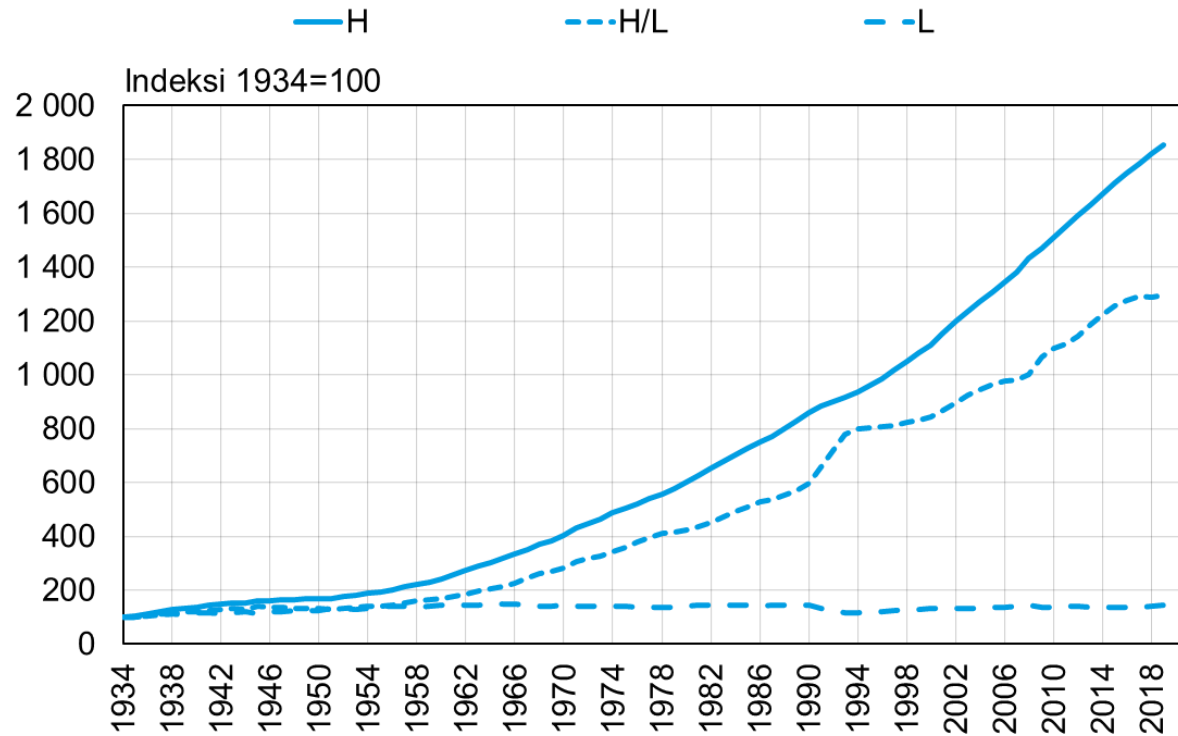
Pitkän aikavälin talouskasvun taustalla inhimillinen pääoma ja kiinteä pääoma

Lähde: Kokkinen (2012), Tilastokeskus, Suomen Pankki.

- Talouden moderneissa kasvuteorioissa pitkän ajan talouskasvun (BKT) taustalla nähdään olevan kiinteän pääoman (K) ja inhimillisen pääoman (H) kertyminen.
- Modernin kasvuteorian mukaisesti Suomen pitkän ajan talouskasvu voidaan selittää kiinteän ja inhimillisen pääoman avulla.

Inhimillinen pääoma sisältää työpanoksen laadun ja määrän

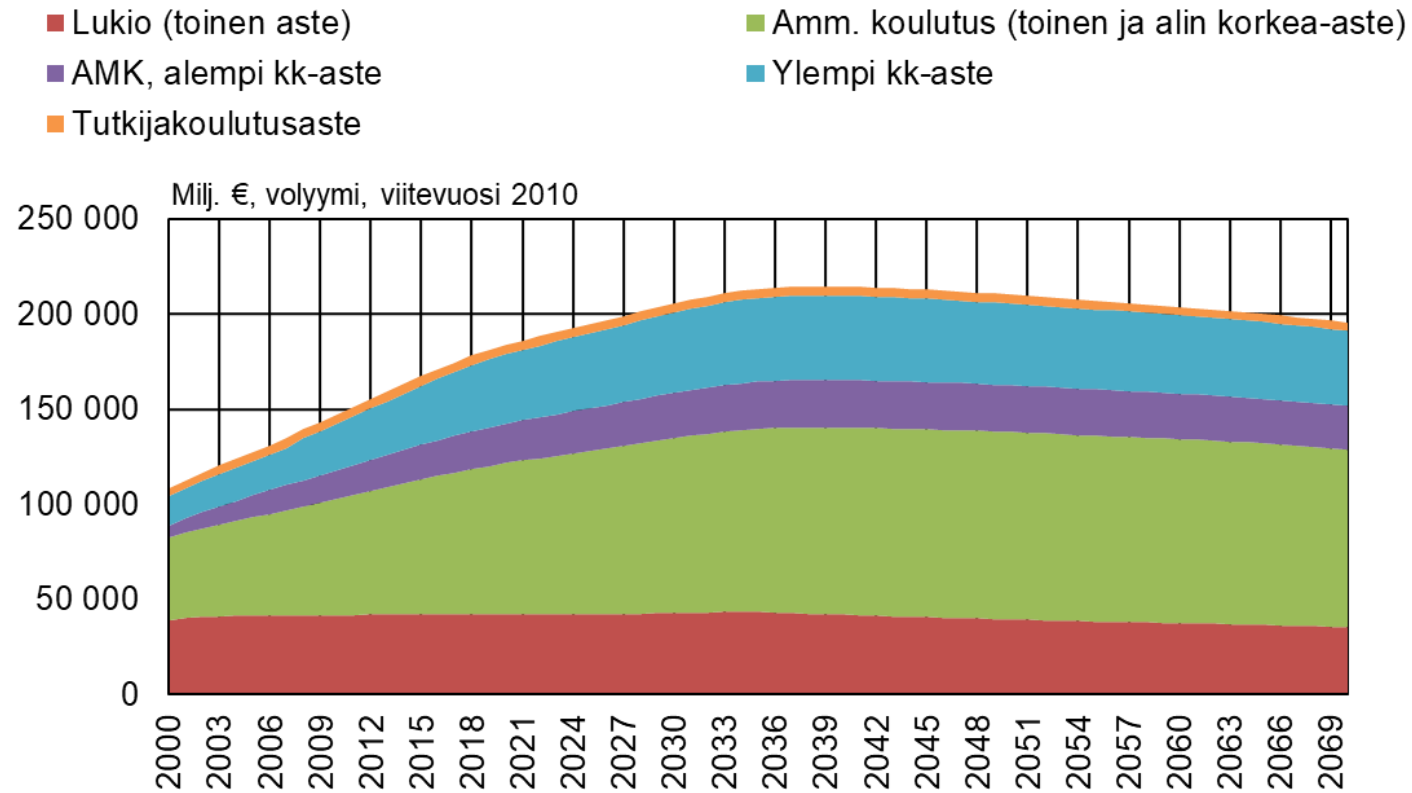
- Inhimillinen pääoma (H) voidaan jakaa kahteen tekijään

$$H = \underbrace{(H/L)}_{\text{työpanoksen laatu}} * \underbrace{L}_{\text{määrä}}$$

eli keskimääräinen koulutus työpanoksessa eli tehdyt työtunnit

Lähde: Kokkinen (2012), Tilastokeskus, Suomen Pankki

Arvio: inhimillisen pääoman kehitys käntymässä laskuun 2040-2070, ellei asiaan puututa – siksi tämä ohjelma on hyvä!

Lähde: Arto Kokkinen, Petri Mäki-Fränti ja Meri Obstbaum: Bank of Finland's Novel Long Run Forecast Framework with Human Capital. Julkaisematon käsikirjoitus.

Keskustelumuistio: Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen koulutusjärjestelmässä - Joitakin kommentteja

- On vaikuttavaa ja vakuuttavaa, että koulutuksen suunnittelu- ja toteutuskoneisto on tarttunut heti toimeen ja että jatkuvan oppimisen ohjelma on jo pitkällä valmistelussa.
 - Suomessa on aiemminkin kyetty laadukkaisiin, järjestelmällisiin ja kauaskantoisiin uudistuksiin, kuten peruskoulu-uudistukseen
 - Täysi tuki tälle yhteiskuntamme kannalta erittäin merkittävälle työlle!

Keskustelumuistio: Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen koulutusjärjestelmässä - Joitakin kommentteja

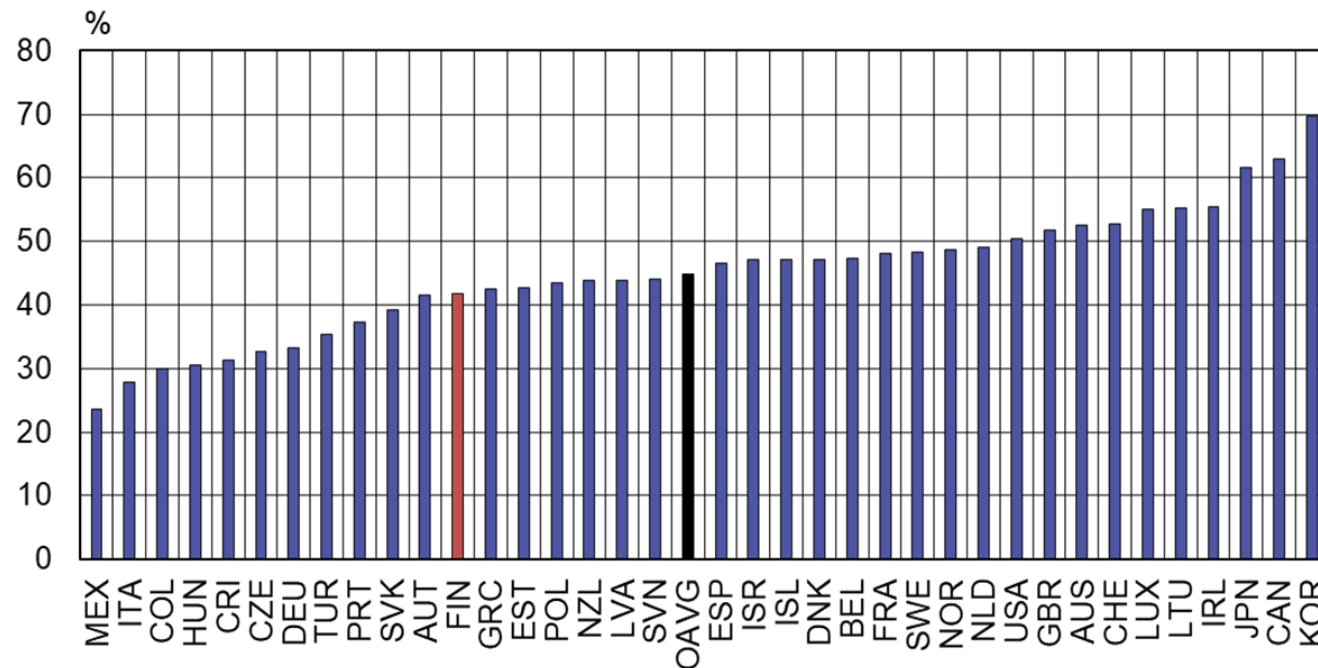
- Edessä ovat hyvin suuret haasteet ja niistä selviämiseksi teknologinen kehitys on murrosvaiheessa suuressa osassa yhteiskuntaa
 - Energian tuotanto muutettava, teollisen tuotannon energian käytön muututtava, kuljetuksen ja liikenteen on muututtava, asumisen on muututtava ... → *ympäristöystävälliseksi* → *lopulta vetytalous hiilen sijaan?*
 - **Digitalisoituminen** jokaisella yhteiskunnan loholla ja tuotannon toimialalla
- Raportti itse toteaa (s. 3):
 - Teknologian kehitys hävittää vanhoja tehtäviä ja ammatteja. Eniten muuttuvat ja vähenevät lyhyempää koulutusta edellyttävät työt. Samalla syntyy uutta työtä, joka ennakoitietojen mukaan edellyttää valtaosin korkea-astetasoista osaamista → **onnistuuko tämä riittävästi, kun jatkuva kouluttautuminen taitaa 2000-luvulla olla painottunut ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin?** (Toki kaikkea jatkuvaa oppimista tarvitaan.)

Keskustelumuistio: Jatkuvan oppimisen mahdollisuuksien kehittäminen koulutusjärjestelmässä - Joitakin kommentteja

- **Kouluttautuminen kunniaan**, jokainen voisi pyrkiä omalle korkeimmalle tasolleen
 - Suomi on hyvin pieni kansantalous, Euroopassa paljon koko Suomea suurempia kaupunkeja. Jokainen lahjakkuus pitäisi saada käyttöön, jotta uuden teknologian vienti suuremmille markkinoille mahdollistuu. Suurissa maissa riittää koulutettavia joka lähtöön. Pitäisikö koulutusjärjestelmän tavoitteiden erota?
 - *Pieni talous voisi olla ketterä ja nopea mukautumaan uuteen teknologiaan. Parhaassa tapauksessa innovoimaan uutta teknologiaa omilla kärkitoimialoillaan (historiassa ICT, paperiteollisuus).*
 - Jatkuvan oppimisen ohjelman ja nuorten koulutuksen täytynee yhdessä pyrkiä nostamaan koulutustasoa Suomessa (aloituspaikat, jouheva siirtyminen ylempään koulutukseen, jatkuva koulutus työikäisille)
 - Uuden teknologian oppimiseen – puhumattakaan uusien innovaatioiden tuottamisesta – **tarvitaan opetusta (ja tutkimusta opetuksen takana)**
 - Työikäisen väestön voi olla vaikeaa suorittaa koko tutkintoa, toisaalta yksittäinen kurssi on todennäköisesti liian vähän. Voisiko korkeakoulujen (ja muun) täydennyskoulutuksen saada vielä paremmin mukaan, vaikka nykyistä järjestelmää muuttamalla?

Suomen korkeakoulutettujen osuus 25-34 -vuotiaissa on OECD-maiden keskiarvon alapuolella

Korkeakoulutettujen osuus, 25-34-vuotiaat

Lähde: OECD (2019).

Lähteet

- Kokkinen, A. Mäki-Fränti, P. ja Obstbaum, M. (2021, julkaisuprosessissa). *Bank of Finland's Novel Long Run Forecast Framework with Human Capital*.
- Kokkinen, Arto (2019a). Kasvuteoriat, koulutus ja Suomen talouskasvu 1900-luvulla. Kirjassa Koponen, Juhani; Saaritsa, Sakari (Toim.) *Nälkämaasta hyvinvointivaltioksi — Suomi kehityksen kiinniottajana*. Gaudeamus, ISBN 978-952-345-031-8
- Kokkinen, Arto (2019b) Koulutus, inhimillinen pääoma ja talouskasvu. Kirjassa Laine, Jaana; Fellman, Susanna; Hannikainen, Matti; Ojala, Jari (Toim.). *Vaurastumisen vuodet. Suomen taloushistoria teollistumisen jälkeen*. Gaudeamus, ISBN 978-952-345-556-6
- Kokkinen, A. (2012). *On Finland's Economic Growth and Convergence with Sweden and the EU15 in the 20th Century*. Research Report 258. Helsinki: Statistics Finland.
<https://www.stat.fi/tup/julkaisut/tiedostot/978-952-244-334-2.pdf>
- Barro, Robert J. and Sala-i-Martin, Xavier (2004). *Economic Growth*. The MIT Press, Cambridge, Massachusetts, 2004.

Kiitos!

Tack!